

## **Inhoud**

**Voorwoord** 9

**Inleiding** 15

**Context** 25

Geschiedenis van het begrip context 27

Waar begint en eindigt de context? 29

Externe en interne context 31

Zinvolle en bijkomstige context 34

**Context in het brein** 37

Twee misverstanden over waarnemen 39

Het brein: meer regisseur dan toeschouwer 41

Eerst het bos, dan pas de bomen 46

Detailblindheid 48

Veranderingsblindheid 49

Het brein als symfonieorkest 51

Contextgevoeligheid en netwerking in het brein 55

Het autistisch brein: weinig *top-down* sturing vanuit de context 60

Context en spiegelneuronen 60

Context en zintuiglijke problemen 62

**Context in waarneming** 65

Context als waarnemingsgids 67

Context schept verwachtingen 70

Context zorgt voor een snelle herkenning 73

Context richt onze aandacht 77

Context verduidelijkt wat onduidelijk is 82

Contextblindheid: een andere kijk op de wereld 88

**Context in sociaal contact** 95

Context en het begrijpen van menselijk gedrag 97

Context en gelaatsuitdrukkingen 100  
Context en emotieherkenning 104  
Context en aandacht voor mentale toestanden 110  
Context en inlevingsvermogen (*theory of mind*) 112  
Context en sociaal aangepast gedrag 117  
Context en sociaal probleemoplossend vermogen 123  
Context, *systemiseren* en *empathiseren* 125

### **Context in communicatie 131**

Context en klankherkenning in spraak 134  
Context en woordherkenning 137  
Context en begrijpen van woorden 140  
Context en de dubbelzinnigheid van woorden 143  
Context en de vaagheid van woorden 150  
Context en concrete versus abstracte woorden 155  
Context en het begrijpen van zinnen 156  
Context en het begrijpen van de wereld achter de woorden 161  
Contextblindheid en letterlijk taalbegrip 165  
Context en pragmatiek in communicatie 170  
Context en niet-talige communicatie 176

### **Context in kennis 179**

Concepten: criteria, prototypes en exemplaren 183  
Allemaal aparte honden en fietsen: niet kunnen categoriseren? 187  
Context en atypische exemplaren 190  
Hoe categoriseer je dingen die je nog nooit eerder zag? 191  
Wisselende categorieën 192  
Context, concrete en abstracte categorieën 193  
Context en de criteria waarop we categoriseren 198  
Concepten als kameleons 200  
Context en het geheugen 202  
Contextblindheid en weerstand tegen veranderingen 205  
Context activeert concepten 208  
Context en scripts 212  
Context en intelligentie 213

### **Autisme als contextblindheid: de theorie 221**

Contextblindheid en centrale coherentie 223  
Zijn autisten detaildenkers? 224  
Centrale coherentie op laag en hoog niveau 229

Contextblindheid: de definitie 230  
Contextblindheid en de sociaal cognitieve theorieën van autisme 236  
Contextblindheid en executieve functies 237  
Contextblindheid: een subcognitief probleem 239  
Contextblindheid: een goede theorie? 240

**Autisme als contextblindheid: de praktijk 251**

Autistisch kijken naar autisme: contextblindheid bij de niet-autisten 253  
Diagnostiek van contextblindheid 254  
Is contextgevoeligheid aan te leren? 257  
Op het contextknopje drukken 260  
Context verhelderen 261  
Context verhelderen: concrete communicatie 264  
Contextueel herkaderen 265  
Braille voor contextblindheid 267  
Gecontextualiseerde vaardigheidstrainingen 269  
Het Tiny-concept in vaardigheidstrainingen 271  
De noodzaak van een autismevriendelijke omgeving 274  
Contextblindheid in context 275

**Literatuur 277**

**Noten 303**